

Vlaams
Parlement

ingediend op **234** (2019-2020) – Nr. 1
4 maart 2020 (2019-2020)

Voorstel van resolutie

van Philippe Muyters, Robrecht Bothuyne, Tom Ongena,
Axel Ronse, Kurt Vanryckeghem en Allessia Claes

over de uitbreiding van de loopbaancheques
voor niet-actieven

TOELICHTING

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 formuleert de Vlaamse Regering de ambitie om 120.000 Vlamingen extra aan het werk te krijgen. Dat is de weg naar een werkgelegenheidsgraad van 80 procent. Om die doelstelling te realiseren, is het niet voldoende om alleen te focussen op de niet-werkende werkzoekenden (NWWZ). Het is ook noodzakelijk om de niet-beroepsactieven te sensibiliseren en hen ervan te overtuigen om te kiezen voor een betaalde job.

De groep van de niet-beroepsactieven is enorm divers op het vlak van scholingsgraad, verworven professionele ervaring, ervaring met vrijwilligerswerk enzovoort. Maar stuk voor stuk gaat het om mensen met talenten en competenties die op de krappe arbeidsmarkt van vandaag nuttig kunnen zijn.

Aangezien de groep zo divers is, is het noodzakelijk om een aanpak op maat uit te werken. Daartoe moeten verschillende beleidsacties opgezet worden zodat elke Vlaming ondersteund wordt bij het beantwoorden van loopbaanvragen. De loopbaancheque is het instrument bij uitstek om de individuele competenties en verwachtingen op een laagdrempelige manier in kaart te brengen en met elkaar te matchen.

De niet-actieven zijn een verborgen arbeidsreserve met een groot potentieel voor de arbeidsmarkt. Ze beschikken over heel wat talenten en competenties. Het is belangrijk dat ze kunnen gebruikmaken van alle activerings- en opleidingsinstrumenten, en dat mogelijke drempels worden weggewerkt.

De indieners van dit voorstel van resolutie hebben herintreders voor ogen die opnieuw uitkijken naar een betaalde job. Het gaat om personen die vroeger al beroepsactief zijn geweest en die aan de volgende twee criteria voldoen:

- ze hebben ten minste 48 maanden gewerkt;
- ze waren gedurende ten minste 36 maanden niet in loondienst of als zelfstandige aan de slag en hebben in die periode geen werkloosheids- of loopbaanonderbrekingsuitkering ontvangen.

Ze hoeven nog niet te zijn ingeschreven bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB).

In het verleden heeft de Gezinsbond de positie van herintreders op de arbeidsmarkt geanalyseerd en op basis daarvan enkele beleidsaanbevelingen geformuleerd. Daaruit blijkt dat het voor veel herintreders nog steeds erg moeilijk is om de draad van de betaalde arbeid weer op te nemen. Ondanks het heterogene karakter van de herintreders en de diverse drijfveren, vallen er volgens de Gezinsbond een aantal gemeenschappelijke elementen op: "Jaren van niet-beroepsactiviteit hebben ervoor gezorgd dat ze minder op de hoogte zijn van de concrete realiteit van de arbeidsmarkt. Er is heel vaak een afstand tot de arbeidsmarkt (...). Ze geven zelf aan dat ze nood hebben aan sollicitatietraining, heropfriscingscursussen of zelfs heroriëntatie. Vaak hebben herintreders nood aan versterking van hun zelfbeeld of zoeken ze deeltijdse opleidingen."¹

Loopbaanbegeleiding is een nuttig instrument voor werknemers die twijfelen over hun job, een carrièrestap overwegen, een andere richting zoeken of over hun loopbaan willen reflecteren. Die begeleiding ondersteunt de betrokkenen bij het nemen van beslissingen over hun loopbaan en versterkt hun positie op de arbeidsmarkt. Op basis van gesprekken wordt een persoonlijk ontwikkelingsplan uitgewerkt.

¹ <https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/standpunten/Documents/Herintreders.pdf>.

De beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 128/1, p. 37) geeft aan dat het systeem van loopbaanbegeleiding via de loopbaancheques doeltreffender zal worden ingezet. Op 6 december 2019 heeft de Vlaamse Regering de aanpassing van de voorwaarden goedgekeurd. Zo moeten de werknemers minimaal zeven jaar werkervaring hebben in plaats van één jaar en is de tweede loopbaancheque goed voor 3 uur in plaats van 4 uur begeleiding. Die hervormingen gingen in op 1 januari 2020.

Werknemers met ten minste zeven jaar werkervaring hebben nu dus om de zes jaar recht op 7 uur loopbaanbegeleiding bij een erkend loopbaancentrum. Ze kunnen die loopbaancheque bij VDAB aanvragen. Na de eerste loopbaancheque voor 4 uur begeleiding kunnen ze een tweede loopbaancheque voor 3 uur begeleiding bestellen. De werknemer betaalt 40 euro per cheque en de Vlaamse overheid past de rest van het bedrag bij. Dat komt neer op 640 euro voor de eerste loopbaancheque en 470 euro voor de tweede. In 2020 is daarvoor een totaalbedrag van 18,2 miljoen euro uitgetrokken.

Het gebruik van de loopbaancheques is een succes. Het tweejaarlijkse rapport van VDAB geeft aan dat de afgelopen zes jaar 113.911 werknemers en zelfstandigen hebben gebruikgemaakt van 156.408 loopbaancheques. Daarvan zijn er 6565 kortgeschoolden, 15.282 50-plussers, 3000 personen met een migratieachtergrond en 2205 met een arbeidshandicap. Het aantal personen dat minstens tot een van de kansengroepen behoort, komt na zes jaar op 23.481.

Daarnaast is het aantal loopbaancentra uitgebreid van 50 naar 238, met ruim 3100 vestigingen. Negen op de tien gebruikers is tevreden over de loopbaanbegeleiding.

De minister gaat in de beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 het engagement aan om na te gaan hoe aan de niet-beroepsactieve groepen, die vandaag geen toegang tot de loopbaandienstverlening hebben, een aanbod op maat kan worden geboden. Ook het regeerakkoord pleitte er al voor om elke Vlaming op arbeidsleeftijd de kans te geven de eigen loopbaan in handen te nemen en daartoe voor de nodige begeleiding te zorgen. De loopbaancheque is daar een van de mogelijke instrumenten voor.

De loopbaancheque is een waardevol instrument voor werkenden en niet-actieven om te reflecteren over de eigen loopbaan, toekomstmogelijkheden te verkennen en wegwijs te raken in de vele mogelijkheden om opnieuw aan de slag te gaan op de arbeidsmarkt. In het kader daarvan stellen de indieners van het voorstel van resolutie voor om de voorwaarden voor de loopbaancheques toegankelijk te maken voor de herintreders, zoals hierboven is beschreven.

Daarnaast kunnen ook extra initiatieven genomen worden, bijvoorbeeld voor kansengroepen. Ook kansengroepen die nu onvoldoende bereikt worden met het instrument van loopbaancheques, zoals 50-plussers, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een arbeidsbeperking of kortgeschoolden, hebben behoefte aan loopbaanbegeleiding. Een efficiëntere stimulans voor loopbaancentra of een aanbodgestuurde aanpak kan daarvoor soelaas bieden.

Philippe MUYTERS
Robrecht BOTHUYNE
Tom ONGENA
Axel RONSE
Kurt VANRYCKEGHEM
Allessia CLAES

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° artikel 102 van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004;
 - 2° het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2003 betreffende de opleidings- en begeleidingscheques voor werknemers;
 - 3° het besluit van de Vlaamse Regering van 27 augustus 2004 betreffende de erkenning en subsidiëring van centra voor loopbaandienstverlening;
 - 4° het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding;
 - 5° het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024;
 - 6° de beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 128/1);
 - 7° de hoorzittingen in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie van 28 juni 2018 over de kwaliteit van loopbaanbegeleiding (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1681/1);
 - 8° het tweejaarlijkse rapport van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) over het gebruik van de loopbaancheques;
 - 9° de bespreking in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie van 6 februari 2020 naar aanleiding van de vraag om uitleg nr. 1212 (2019-2020) van Tom Ongena aan minister Hilde Crevits over het evaluatierapport over de loopbaanbegeleiding (*Hand.* VI.Parl. 2019-20, nr. C115);
- overwegende dat:
 - 1° de Vlaamse arbeidsmarkt in volle transitie is;
 - 2° de Vlaamse Regering de ambitie heeft om 120.000 Vlamingen extra te laten participeren aan de arbeidsmarkt en daarmee de werkzaamheidsgraad te verhogen tot zo'n 80 procent;
 - 3° het activeren van de niet-werkende werkzoekenden alleen niet voldoende is om die doelstelling te realiseren, en dus ook de niet-beroepsactieven zullen worden gesensibiliseerd en gestimuleerd om de stap naar een betaalde job te zetten;
 - 4° een aanpak op maat noodzakelijk is om de zeer heterogene groep van niet-beroepsactieven te bereiken, te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden naar een betaalde job;
 - 5° de loopbaancheque een waardevol instrument is om werknemers ertoe aan te sporen te reflecteren over de loopbaan en de eigen rol op de arbeidsmarkt, en hen daarin te ondersteunen;
 - 6° de loopbaancheque hoofdzakelijk vrouwen, hogeschoolden en gebruikers tussen de 30 en 50 jaar bereikt;
 - 7° loopbaanbegeleiding disproportioneel weinig mensen uit de kansengroepen bereikt;
 - 8° loopbaanbegeleiding nuttig en stimulerend kan zijn voor niet-beroepsactieven die overwegen om opnieuw de stap naar betaalde arbeid te zetten;
 - 9° net als bij de huidige loopbaancheques er bijzondere aandacht moet gaan naar het bereiken van kansengroepen;
 - 10° de markt van de loopbaanbegeleiding sterk geëvolueerd is, met heel wat erkende loopbaancentra en vele duizenden coaches, en zoals bleek uit de hoorzitting, daarbij de vraag rijst of en hoe er een efficiënte kwaliteitscontrole en -garantie moet worden uitgewerkt;

- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° de voorwaarden voor de aanvraag van de loopbaancheques uit te breiden, zodat ook niet-actieven die opnieuw de stap naar betaalde arbeid overwegen, namelijk de herintreders, daarop een beroep kunnen doen. Het gaat om mensen die minimaal 48 maanden hebben gewerkt, die in de daaropvolgende periode ten minste 36 maanden niet in loondienst of als zelfstandige aan de slag zijn geweest en die in die periode geen uitkering hebben ontvangen;
 - 2° inspanningen te doen om ook niet-actieven die tot een of meer kansengroepen behoren, te bereiken en hen te informeren over de mogelijkheid om een beroep te doen op loopbaanbegeleiding met behulp van loopbaancheques;
 - 3° niet-actieven die een beroep op loopbaanbegeleiding hebben gedaan en daarbij loopbaancheques hebben gebruikt, te laten benaderen door VDAB met het aanbod om zich beschikbaar te stellen voor de arbeidsmarkt door zich als officieel werkzoekende bij VDAB in te schrijven;
 - 4° met de sector en de sociale partners te onderzoeken of en hoe een betere kwaliteitsbewaking voor de coaches en de uitgevoerde coaching kan worden ingevoerd.

Philippe MUYTERS
Robrecht BOTHUYNE
Tom ONGENA
Axel RONSE
Kurt VANRYCKEGHEM
Allessia CLAES